

Een mantelzorgpremie in elke gemeente

SAMANA MAAKT EEN STAND VAN ZAKEN - JANUARI '24

● Inhoud

Voorwoord.....	p 3
Vlaanderen	p 5
Provincie Antwerpen	p 10
Provincie Limburg	p 14
Provincie Oost-Vlaanderen	p 18
Provincie Vlaams-Brabant.....	p 22
Provincie West-Vlaanderen.....	p 26
Bouwstenen	p 30

Bezoek ons op het internet:
www.samana.be

● Colofon

Deze brochure is een uitgave van Samana

Uitgave van: Samana
Haachtssteenweg 579, pb 40
1031 Brussel
www.samana.be

Vormgeving
Samana

Druk
EVM Print

Verantwoordelijke uitgever
Johan Tourné, Hingenesteenweg 57, 2880 Bornem

Overname van teksten en illustraties is enkel toegelaten na schriftelijke toestemming door de redactie en met vermelding van herkomst.

Uitgave
januari 2024

Een mantelzorgpremie in elke gemeente

HET BELANG VAN MANTELZORG

Mantelzorgers nemen een onmisbare rol op in de maatschappij. Zij nemen zorg op zich wanneer iemand uit hun directe omgeving zorg nodig heeft: een oudere ouder, een kind dat zorgen nodig heeft, een naaste met een psychische kwetsbaarheid, een partner die ziek wordt... Mantelzorg overkomt je: je komt in een situatie terecht met een zorgnood en je rolt er (opeens of stilaan) in. Wanneer mensen ziek of zorgbehoevend worden, verblijven zij liefst zo lang mogelijk in hun eigen omgeving. Veel mensen met een chronische ziekte, met een handicap of zorgbehoefte kunnen thuis in de eigen omgeving blijven wonen dankzij de zorg van duizenden mantelzorgers in Vlaanderen.

We hanteren de definitie van mantelzorg uit het Vlaams Mantelzorgplan 2022-2025¹: **een mantelzorger is de 'natuurlijke persoon die vanuit een sociale en emotionele band, één of meer personen met verminderd zelfzorgvermogen helpt en ondersteunt in het dagelijkse leven. Deze persoon doet dit niet beroepshalve, maar ook meer dan occasioneel'**. Mantelzorg valt daarmee buiten het kader van het vrijwilligerswerk.

De recente Zorgenquête van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin toonde aan dat 33% van de Vlaamse bevolking van 18 jaar en ouder mantelzorg verleent of verleende in het afgelopen jaar (Willems et al., 2021). Uit dezelfde studie blijkt dat Vlamingen die zelf een hulp- of ondersteuningsnood hebben (omwille van een ziekte, gezondheidsproblemen of een beperking) in bijna 7 op de 10 gevallen hulp ontvangen van familie, vrienden, kennissen. Mantelzorg verlenen (of krijgen) gaat niet over geïsoleerde situaties, maar komt zeer frequent voor. Deze mantelzorgers zetten zich doorlopend in en leveren zo een enorme bijdrage aan ons maatschappelijk weefsel. **Ze verdienen daarom alle waardering!**

Als mantelzorgvereniging trekt Samana al jaren de kaart van de mantelzorger: we zetten in op ondersteuning, informatie, maar vooral ook op erkenning en waardering van de mantelzorger! De bevraging uit 2019 naar de noden van mantelzorgers blijft nog steeds actueel: 38 % van de bevroegde mantelzorgers droomde van een volwaardige verloning, 40 % heeft echt nood aan

financiële steun. Financiële ondersteuning is één van de manieren waarop erkenning en waardering van de mantelzorger vorm krijgt. **Aangezien lokale besturen dicht bij mantelzorgers uit hun gemeente staan, kunnen zij hierin een belangrijke rol spelen.**

De gemeentelijke mantelzorgpremie is een belangrijk instrument van waardering voor de inzet van elke mantelzorger. **We blijven pleiten voor een premie in zoveel mogelijk gemeenten, voor zoveel mogelijk mantelzorgers.** En natuurlijk zal deze premie niet bijdragen tot de beslissing om zorg op te nemen voor de persoon die ze graag zien. Maar het is wel een kleine blijk van waardering; een tegemoetkoming waarover elke mantelzorger zelf kan beslissen waaraan deze te spenderen. Een kleine appreciatie voor het engagement dat ze opnemen.

En natuurlijk is de mantelzorgpremie alleen niet zaligmakend: ook een beleid dat inzet op ondersteuning, ontmoeting en informatie, helpt mantelzorgers in het opnemen van hun rol. In een ondersteunend gemeentelijk mantelzorgbeleid horen verschillende initiatieven, waar een premie er één van is. Het voordeel van een premie is dat deze voor alle mantelzorgers uniform kan zijn, want mantelzorg heeft veel gezichten: de zorgnoden zijn verschillend, leeftijd, de persoon voor wie ze zorgen verschilt, ... Een premie kan een manier zijn om moeilijker te bereiken mantelzorgers te bereiken, die door omstandigheden of door grote zorgnoden niet in staat zijn deel te nemen aan info- of waarderingmomenten.

MANTELZORG HEEFT OOK EEN ECONOMISCHE WAARDE

Onderzoek² toont aan dat mantelzorg ook een economische waarde heeft. Als alle uren die mantelzorgers aan hulp spenderen zouden worden betaald, dan betekent dat volgens hun simulatiemodel een jaarlijkse kost van 11,38 miljard euro. Tegelijk heeft mantelzorg ook een maatschappelijke en menselijke kost, bijvoorbeeld wanneer mantelzorgers door overbelasting ziek worden en terugvallen op de ziekteverzekering. De impact van mantelzorg op de ziekteverzekering in het Vlaams Gewest wordt geraamd op €0,6 miljoen per dag. Deze schatting is gebaseerd op de aanname dat 6% van de werkende mantelzorgers ziek is geworden door de zorgbelasting. Idealiter kan het bedrag van deze kost dus beter geïnvesteerd worden in preventieve

¹ <https://www.mantelzorgers.be/Pages/Vlaams%20Mantelzorgplan%202022-2024.aspx>

² Desmedt et al, 2016.

Voorwoord

en ondersteunende maatregelen om mantelzorgers beter te erkennen, ondersteunen, en begeleiden. Een mantelzorgpremie kan dan een (kleine) druppel op de plaat zijn om zich gewaardeerd te voelen.

OPNIEUW EEN STATUS QUO IN HET AANTAL GEMEENTEN DAT EEN MANTELZORGPREMIE TOEKENT

Samana maakte een nieuw overzicht van de stand van zaken van de gemeentelijke mantelzorgpremie in Vlaanderen in 2022. Dit is de 7de stand van zaken sinds 2008. Alle Vlaamse gemeenten kregen de vraag ons een recent overzicht te bezorgen van de stand van zaken in hun gemeente. Na de status quo van voorbije jaren hopen we op een voorzichtige kering van de trend, maar het aantal gemeenten mét premie is volledig hetzelfde gebleven. Relatief stijgt dit cijfer een beetje – fusies van gemeenten liggen hier aan de oorsprong van de stijging.

ZOVEEL GEMEENTEN, ZOVEEL VOORWAARDEN...

Hoewel het aantal gemeenten dat een premie toekent over Vlaanderen bekeken hetzelfde is gebleven, blijven de voorwaarden een grote rol spelen. De verstrenging die we vorige jaren merkten keert niet: gemeenten hanteren nog steeds tal van voorwaarden waaraan men moet voldoen om een beroep te kunnen doen op de premie. Het al dan niet beroep kunnen doen op het zorgbudget voor personen met een zware zorgnood is bijvoorbeeld een belangrijke voorwaarde; maar ook of men al dan niet opgenomen is in een woonzorgcentrum, leeftijd, al dan niet inwonend zijn, enz ...

In gemeentelijke reglementen valt zo op dat mantelzorg nog steeds vooral gekoppeld worden aan 'zorg

voor een oudere persoon', waarbij leeftijdsvoorwaarden van die aard gehanteerd worden. Mantelzorg heeft echter veel gezichten, wat we niet altijd weerspiegeld zien in de premies (denken we maar aan alle jonge mantelzorgers die ook onze waardering en ondersteuning nodig hebben). Samana pleit daarom voor de waardering van **alle mantelzorgers**: niet alleen van mantelzorgers die in een zware zorgsituatie zitten, niet alleen van personen die voor oudere mensen zorgen, ... Er vallen door al deze voorwaarden immers nog veel te veel mantelzorgers uit de boot.

MANTELZORGERS ZIJN MEER DAN VRIJWILLIGERS, MAAR EEN EVEN GROTE WAARDERING VIA DE PREMIE VOLGT NIET.

De definitie van mantelzorg maakt een duidelijk onderscheid tussen vrijwilligers en mantelzorgers. Mantelzorgers rollen in een zorgsituatie, en kunnen niet – zoals vrijwilligers – kiezen voor het al dan niet opnemen van een engagement. Vrijwilligers nemen een belangrijke en gewaardeerde plaats in, waar zij ook een vrijwilligersvergoeding voor kunnen krijgen. Deze bedraagt €40/dag of max. 1626€/jaar. De gemiddelde premie voor mantelzorgers bedraagt €26/maand, hetzij € 320/jaar. Een groot contrast. Zelfs met onze vraag om mantelzorgers minstens €50/maand als premie te bieden, blijven we met € 600/jaar ruim onder de maximum vrijwilligersvergoeding. En toch presteren mantelzorgers vaak vele zorguren, dag aan dag uit. Als we hier ook de economische waarde van mantelzorgers naast leggen, biedt dit volgens Samana argumenten te over om te pleiten voor een hogere mantelzorgpremie; die echt inzet op waardering van de mantelzorgers.

Namens Samana vzw
Johan Tourné, Directeur

De krachtlijnen van Samana voor een goede mantelzorgpremie

- Bedrag: minimum 50 euro per maand voor wie zorgt voor één persoon, 75 euro voor wie zorgt voor twee zorgbehoevende personen.
- De gemeentelijke mantelzorgpremie wordt rechtstreeks gestort op de rekening van de mantelzorger.
- Soepele voorwaarden die zo weinig mogelijk mantelzorgers uitsluiten, waarbij aandacht geschonken wordt aan 'alle vormen van mantelzorg'.
- Waarbij de administratie tot een minimum herleid wordt en de aanvraag heel eenvoudig verloopt.

Vlaanderen

Dit overzicht vat alle informatie over de mantelzorgpremie in de Vlaamse gemeenten over de provincies heen samen. De premies opgenomen in dit overzicht worden niet altijd als 'mantelzorgpremie' benoemd op gemeentelijke infowebsites. Zolang de premie qua betekenis en doelgroep in de ruime betekenis van ondersteuning aan mantelzorg werd uitgewerkt, werd deze opgenomen in het overzicht.

Van een aantal gemeenten ontvingen we geen actuele informatie. Voor hen gaan we verder op de informatie en reglementen die teruggevonden werden via gemeentelijke websites (verwerking tot zomer 2023).

Samana maakt al meerdere jaren tweemaal een overzicht van de uitreiking van gemeentelijke mantelzorgpremies in Vlaanderen. Dit laat ons toe om grote evoluties en lijnen te detecteren.

Kerngegevens

AANTAL

- Van alle gemeenten in Vlaanderen heeft **77,5% een mantelzorgpremie**. Het aantal gemeenten bleef gelijk (de kleine procentuele stijging is te wijten aan de inkrimping van het aantal gemeenten door fusie van gemeenten). We kunnen dus spreken van een status quo. Het aantal gemeenten dat een mantelzorgpremie uitkeert, kende een piek in 2012 met 82%.

Provincie	Aantal gemeenten met MZ-premie					
	2022	2020	2017	2014	2012	2012
Antwerpen	53	70%	61%	63%	64%	70%
Limburg	29	69%	62%	73%	73%	86%
Oost-Vlaanderen	45	75%	77%	71%	72%	78%
Vlaams-Brabant	53	81%	83%	78%	77%	83%
West-Vlaanderen	59	92%	92%	90%	89%	95%
Tot. Vlaanderen	232	77,5%	75%	75%	75%	82%

- In 79% van de gemeenten wordt de premie uitgekeerd aan de mantelzorger zelf. Er zijn echter wel wat verschillen terug te vinden tussen de verschillende provincies. Dit gemiddelde schommelt tussen 68% en 92% van gemeenten die rechtstreeks uitkeren aan de mantelzorger zelf (en niet aan de persoon met zorgnood).

- Van 147 gemeenten weten we hoeveel mensen momenteel genieten van de gemeentelijke mantelzorgpremie. In meer dan een vierde van de gemeenten is dat minder dan 50 personen, een vijfde van de gemeenten kent een premie toe aan meer dan 200 mantelzorgers.

	2022	2020	2017	2014	2012	2010	2008
< 49	28%	25%	31%	28%	31%	33%	36%
50 - 99	18,5%	18%	23%	20%	23%	21%	20%
100 - 199	32%	30%	28%	32%	25%	25%	29%
> 200	19%	27%	18%	20%	22%	21%	15%

- Het aantal gemeenten dat aan meer dan 200 mantelzorgers een premie uitkeert daalt merkbaar, net zoals het aantal gemeenten dat de premie geeft aan een kleine groep mantelzorgers.

BEDRAG

- Het bedrag van de uitgekeerde gemeentelijke mantelzorgpremies stijgt gemiddeld lichtjes. In drie provincies gaat het om kleine stijgingen. Hiermee lijkt de daling van voorbije jaren gestopt en kijken we nu naar een kleine status quo.

Vlaanderen

- De gemiddelde premie bedroeg in 2022 € 26,7 voor een mantelzorg die zich inzet voor 1 persoon. Even terug in de tijd en we zien dat in 2012 mantelzorgers nog € 30 per maand kregen, in 2008 bedroeg de gemiddelde premie nog 37 euro.

Provincie	Gemiddelde premie voor 1 pers.			
	2022	2020	2017	2014
Antwerpen	€26	€27	€27	€29
Limburg	€29,5	€30	€36	€33
Oost-Vlaanderen	€23	€23	€26	€26
Vlaams-Brabant	€28,6	€30	€30	€28
West-Vlaanderen	€26	€25	€25	€25
Totaal Vlaanderen	€26,7	€27	€29	€28

- Meer dan een derde van de gemeenten (36%) keert een bedrag uit lager dan € 25 per maand.. De stijging naar kleinere bedragen zet zich verder, ten nadele van variabele mantelzorgpremies (waar op basis van zorgnoden of andere indicatoren een bedrag uitgekeerd wordt).

	2022	2020	2017	2014	2012	2010
< €25	36%	35%	27%	31%	27%	24%
€25 - €49	30,5%	27%	30%	30%	30%	28%
> €50	12%	12%	14%	16%	16%	20%
variabel bedrag	21,5%	24%	28%	25%	29%	28%

VOORWAARDEN

Gemeenten hanteren vaak een hele reeks voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op een mantelzorgpremie:

- In 22% van de reglementen van gemeentelijke mantelzorgpremies worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorg. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft als de zorgbehoevende persoon en de mantelzorg samen wonen. Deze voorwaarde bleek bij vorige peiling al veel minder belangrijk voor veel gemeenten en deze trend wordt verder gezet. In 2020 ging het nog om 28% van de gemeenten die hier belang aan hechten.
- In 43% van de gemeenten kom je pas in aanmerking voor de uitkering van een mantelzorgpremie als je ook in aanmerking komt voor de uitkering via het **zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden van de Vlaamse sociale bescherming**¹. We merken een kleine daling, maar in heel veel gemeenten moet de zorgnod van de persoon met zorgnod dus vrij hoog zijn om ook een beroep te kunnen doen op de gemeentelijke mantelzorgpremie.

Personen met een zorgnod die geen beroep doen op het zorgbudget en te maken hebben met een iets minder zware zorgnod vallen zo vaak uit de boot, terwijl de ondersteuningsnoden toch vaak reëel zijn.

Andersom kan men in ongeveer een vijfde van de gemeenten enkel een gemeentelijke premie aanvragen als men geen recht heeft op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Hier vallen de personen met hoogste zorgnod uit de boot, en wil men vooral die mensen een premie geven die via de Vlaamse overheid nog geen steun krijgen.

- In 70% van de reglementen worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld: bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is. Deze voorwaarde blijkt wat aan belang in te winnen. Mantelzorg wordt nog steeds vaak gekoppeld te worden aan de zorg voor oudere personen (zoals je ouders). Andersom worden ook vaak minimum leeftijdsvoorwaarden gesteld aan de mantelzorgers zelf (bv. ouder dan 18 of 21 jaar zijn).

2022	Inwonen noodzakelijk	Zorgbudget is voorwaarde	Leeftijdsvoorwaarden
Antwerpen	19%	51%	64%
Limburg	31%	34%	76%
Oost-Vlaanderen	22%	28%	73%
Vlaams-Brabant	15%	41%	43%
West-Vlaanderen	27%	47%	43%
Tot. Vlaanderen	22,8%	43%	70%

2022	Niet residentieel opgenomen	Inkomensvoorwaarde	Verhoogde tegemoetkoming
Antwerpen	81%	7,5%	10%
Limburg	69%	11%	8%
Oost-Vlaanderen	84%	9%	11%
Vlaams-Brabant	83%	11%	4%
West-Vlaanderen	83%	12%	27%
Vlaanderen	80%	13%	16%

- De meeste gemeenten zien de mantelzorgpremie als een ondersteuning voor personen die nog in hun thuismilieu verblijven. Volgens de recentste peiling is in 80% van de gemeentelijke reglementen opgenomen dat de persoon met zorgnod niet in een woonzorgcentrum of residentiele setting opgenomen mag zijn. Deze voorwaarde blijkt meer en meer aan belang te winnen. Dit gaat voorbij aan de noden (kosten, waardering) van mantelzorgers die zorgen voor een (oudere of jongere) persoon die in een woonzorgcentrum verblijven.

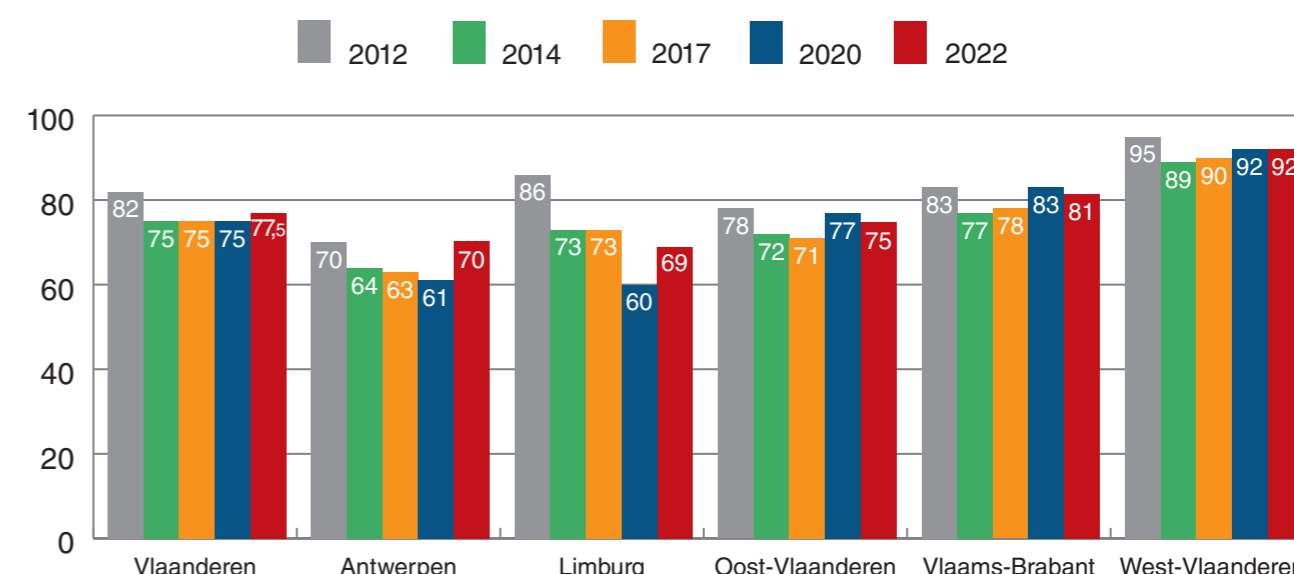
¹ Vroeger de 'tegemoetkoming via de Vlaamse Zorgverzekering'

Vlaanderen

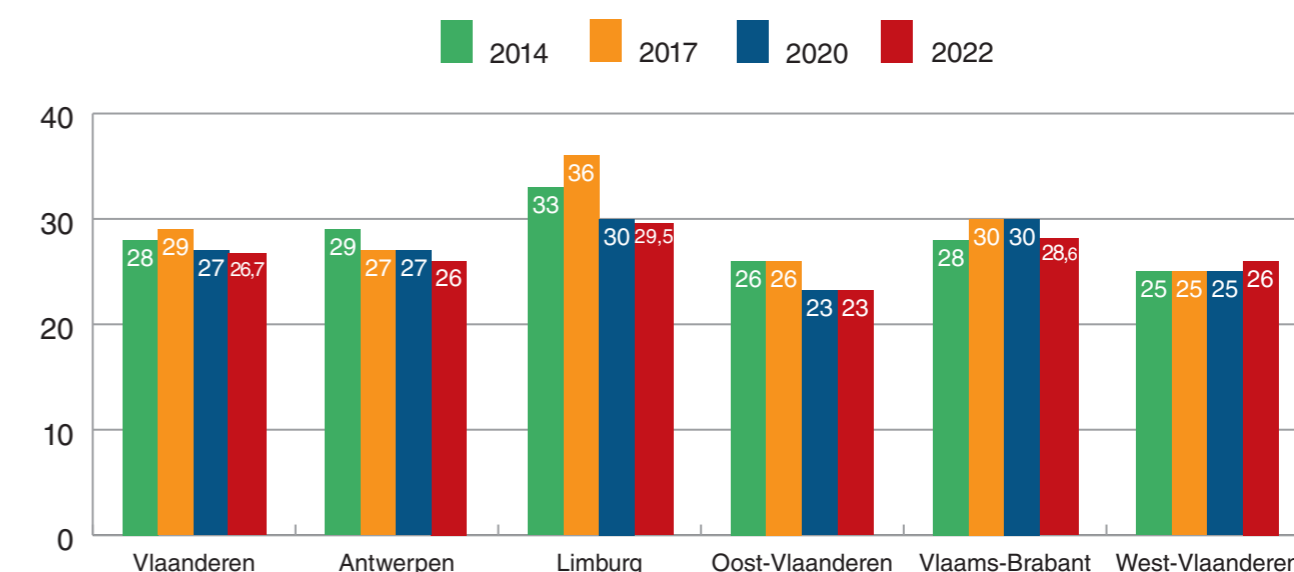
- In 13% van de gemeenten is het inkomen een factor om al dan niet in aanmerking te komen voor de mantelzorgpremie.
- Eveneens in 16% van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op een verhoogde tegemoetkoming. We hebben hier een aantal voorwaarden die in de meeste gemeenten terug te vinden waren samengebracht.

Naast de voorwaarden die in bovenstaande tabellen terug te vinden zijn hanteren heel wat gemeenten nog **extra voorwaarden** die hier niet in detail opgenomen zijn (omdat ze heel uiteenlopend zijn en/of niet overal terug te vinden zijn. Dat gaat bijvoorbeeld van het aantal uren hulp dat door de mantelzorg moet bewezen worden tot medische attesten en verklaringen, de plaats van domiciliëring van de mantelzorg, het aantal mantelzorgers dat inspringt, enz ...).

Evolutie van het aantal gemeenten met mantelzorgpremie in Vlaanderen (%)

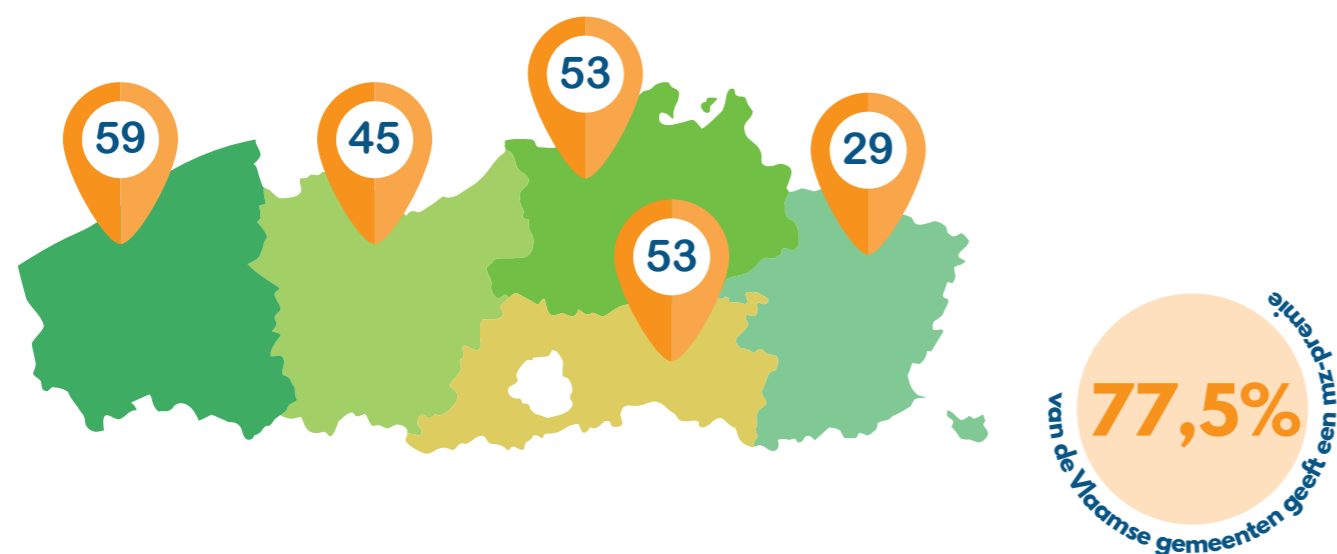

Evolutie van de gemiddelde premie (€)

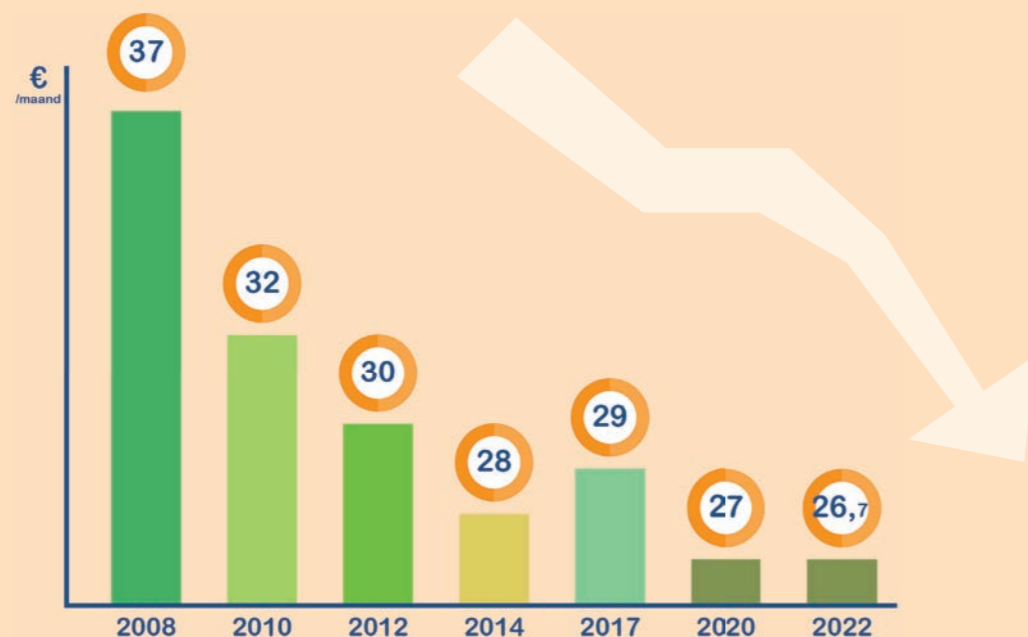

Overzicht in een notendop

Aantal gemeenten met een mantelzorgpremie blijft status quo

Het gemiddelde bedrag van de premie blijft ongeveer status quo

De voorwaarden worden steeds strenger

In steeds meer gemeenten is in aanmerking komen voor een uitkering via het zorgbudget (de zorgverzekering) een belangrijke voorwaarde.

De zorgnoden moeten in veel gemeenten al hoog zijn om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke mantelzorgpremie.

zelfzorgvoormantelzorgers.be

Soms heb je als mantelzorgster een steuntje in de rug nodig. De online training van Samana helpt je goed te zorgen voor jezelf en je veerkracht te vergroten.

Wat?

De training omvat negen sessies rond draagkracht voor de mantelzorgster, met onderwerpen zoals grenzen stellen, communiceren met de persoon voor wie je zorgt, steun vragen, goed voor jezelf zorgen, ...

Telkens met informatie van een deskundige en getuigenissen van mantelzorgsters

Hoe?

Surf naar www.zelfzorgvoormantelzorgers.be

Na registratie en aanmelding ontvang je een link waarmee je de cursus kan starten.

Ben je CM-lid én mantelzorgster, dan kan je deze training **gratis** volgen.

Wie geen CM-lid is, kan voor 25 euro lid worden van onze mantelzorgvereniging en zo een login krijgen.

JE DOORLOOPT DE TRAINING OP JE EIGEN TEMPO, OP EEN MOMENT DAT HET JOU PAST, IN JE EIGEN OMGEVING.

Provincie **Antwerpen**

Kerngegevens¹

AANTAL

- Van de 76 gemeenten en districten in Antwerpen bestaat er in 53 een mantelzorgpremie (tegenover 47 in 2020). In 70% van de gemeenten/districten bestaat nu een gemeentelijke mantelzorgpremie (61% in 2020).
- In 68% van die gemeenten, wordt de premie gegeven aan de mantelzorger. In 32% van de gemeenten wordt de premie toegekend aan de persoon met zorgnood (PZON).

Van 30 gemeenten weten we **hoeveel** mensen momenteel genieten van de mantelzorgpremie. In 17% van die gemeenten gaat het om minder dan 50 personen. In 30% van de gemeenten kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie – een aanzienlijke daling tegenover 2 jaar geleden toen nog in 41% van de gemeenten meer dan 200 mantelzorgers konden genieten van de premie.

We blijven de verschuiving zien naar meer gemeenten die de premie toekennen aan meer dan 100 mantelzorgers in hun gemeente (is het geval in 66% van de gemeenten).

Aantal personen dat premie krijgt	Aantal gemeenten	% 2022	% 2020
1 - 49	5	17	14
50 - 99	6	20	21
100 - 199	10	33	24
200 of meer	9	30	41

BEDRAG

- Gemiddeld bedraagt de mantelzorgpremie in Antwerpen € 26 per maand voor 1 persoon. In 2020 was dit gemiddeld € 27. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 2, de hoogste € 83. De trend blijft licht dalend.

Aantal gemeenten volgens het bedrag van de mantelzorgpremie:

	Aantal gemeenten 2022	% 2022	% 2020
< €25	23	43,5	34
€25 - €49	15	28,5	30
> €50	7	13	13
variabel	8	15	23

- Het aantal gemeenten dat een kleinere premie uitkeert wordt procentueel steeds groter: steeds meer mantelzorgers krijgen een kleinere premie.
- In bijna 50% van de gemeenten in de provincie Antwerpen (43,5%) krijgt een mantelzorger minder dan € 25 per maand, met uitschieters naar beneden tot € 2 per maand. Het aantal mantelzorgpremies 'in de midden-moot' tussen € 25 en € 49 is licht gedaald. 13% van de gemeenten voorziet een premie die meer dan € 50 per maand bedraagt. De rest keert een variabel bedrag uit.

VOORWAARDEN

Er worden door de gemeenten uiteenlopende voorwaarden gehanteerd waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de gemeentelijk mantelzorgpremie:

- 19% van de gemeenten stellen voorwaarden met betrekking tot **het inwonen** van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger of omgekeerd. Soms betekent dit dat men enkel recht heeft als de mantelzorger en persoon met een zorgnood bij elkaar inwonen. Het aantal gemeenten dat deze voorwaarden hanteert daalt steeds verder (in 2020 was dit nog 30%).

- In 51% van de gemeenten is er een link met het **'zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden'** (zorgverzekering), waarbij dit meestal als voorwaarde gehanteerd wordt om een gemeentelijke mantelzorgpremie te kunnen aanvragen. In 6% van de gemeenten heeft men recht op de premie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt.

- In 64% van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld vanaf welke leeftijd men in aanmerking komt (bijvoorbeeld al dan niet ouder zijn dan 65 jaar). Deze cijfers verschillen nauwelijks van 2020 (66%).

- Het hebben van een familieband is verwaarloosbaar en speelt slechts in 2 gemeenten nog een rol. In 2017 was dit nog 13%.

- Het aantal gemeenten waarin enkel een premie mogelijk is als men **niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum** verblijft, blijft steeds meer een belangrijke voorwaarde voor 81% van de gemeenten (in 2020 was dit 70% , in 2017 77%).

- Je inkomen wordt steeds minder een bepalende factor om al dan niet een premie te krijgen: dit speelt nog mee bij 7,5% van de gemeenten.

- Het recht op verhoogde tegemoetkoming speelt een rol in 10% van de gemeenten.

¹ We berekenen alle gegevens op het aantal gemeenten in Antwerpen én de districten van Antwerpen, die elk apart beslissen over de mantelzorgpremie.

Overzicht Mantelzorgpremie Antwerpen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden in 2022
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aartselaar*										
Antwerpen: District Antwerpen										
Antwerpen: District Berchem	MZ	PZON	gemeente	€150/jaar				x		90
Antwerpen: District Berendrecht/Zandvliet/Lillo										
Antwerpen: District Borgerhout										
Antwerpen: District Deurne	MZ	PZON	gemeente	€120/jaar			x	x	x	168
Antwerpen: District Ekeren										
Antwerpen: District Hoboken	MZ	PZON	gemeente	€150/jaar	x			x	x	159
Antwerpen: District Wilrijk	MZ	PZON	gemeente	€200/jaar				x	x	170
Arendonk*	PZON	PZON	gemeente	€40				x	x	
Baarle-Hertog*										
Balen										
Beerse*	MZ	PZON	gemeente	€240/jaar			x		x	350
Berlaar*	MZ	PZON	OCMW	€35	x			x	x	
Boechout*	MZ	PZON	OCMW	€50	x				x	
Bonheiden*	MZ	PZON	OCMW	€120/jaar			x	x	x	
Boom*										
Bornem	PZON	PZON	gemeente	€25/jaar			x		x	219
Borsbeek*										
Brasschaat*	MZ	PZON	gemeente	€250/jaar		x		x	x	
Brecht*										
Dessel*										
Duffel	MZ	PZON	OCMW	variabel	x			x	x	69
Edegem*										
Essen*	PZON	PZON	OCMW	variabel					x	
Geel	MZ	PZON	gemeente	€180/jaar			x	x	x	629
Grobbendonk	MZ	PZON	gemeente	€100 indien VT, €50 gn VT			x	x	x	
Heist o/d Berg	PZON	PZON	gemeente	€100/jaar			x		x	
Hemiksem*										
Herentals*	MZ	PZON	gemeente	€225/jaar			x	x	x	191
Herenthout*	MZ	PZON	gemeente	€20			x	x	x	
Herselt	PZON	PZON	OCMW	€25			x	x	x	181
Hoogstraten	MZ	PZON	gemeente	€25 of €50			x	x	x	
Hove	PZON	PZON	gemeente	€250/jaar			x		x	16
Hulshout*										
Kalmthout*	PZON	PZON	gemeente	€250/jaar				x		133
Kapellen*										
Kasterlee	PZON	PZON	gemeente	€240/jaar			x		x	530
Kontich*										

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden in 2022
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Laakdal	PZON	PZON	gemeente	€20					x	270
Lier	PZON	PZON	gemeente	€600/jaar		x		x	x	12
Lille	MZ	PZON	OCMW	€20			x	x	x	296
Lint*	MZ	PZON	gemeente	€31						
Malle	MZ	PZON	OCMW	€20			x			117
Mechelen*	MZ	PZON	gemeente	€25				x	x	
Meerhout	MZ	PZON	gemeente	300/jaar						41
Merksplas*	PZON	PZON	OCMW	variabel				x	x	
Mol	PZON	PZON	gemeente	€60			x		x	
Mortsel*	MZ	PZON	gemeente	€25	x		x	x	x	
Niel*	MZ	PZON	OCMW	€25					x	
Nijlen	MZ	PZON	OCMW	€30	x			x	x	
Olen*										
Oud-Turnhout*	PZON	PZON	OCMW	€25				x	x	
Putte*	MZ	PZON	OCMW	€100/jaar						
Puurs-St-Amands	MZ	PZON	gemeente	€50/jaar				x	x	255
Ranst										
Ravels	MZ	PZON	OCMW	variabel		x		x	x	52
Retie*										
Rijkevorsel	PZON	PZON	gemeente	variabel				x	x	67
Rumst	PZON	PZON	gemeente	variabel					x	100
Schelle	MZ	PZON	OCMW	€40			x	x	x	80
Schildde*	MZ	PZON	OCMW	1006,99/jaar	x			x	x	
Schoten	MZ	PZON	OCMW	variabel			x		x	357
Stabroek	PZON	PZON	sociaal huis	€175/jaar						
St-Katelijne-Waver	MZ	PZON	OCMW	variabel			x	x	x	96
Turnhout*										
Vorselaar	MZ	PZON	OCMW	€ 50	x		x	x	x	35
Vosselaar										
Westerlo	PZON	PZON	OCMW	€20			x	x	x	
Wijnegem	MZ	PZON	OCMW	€35	x		x			42
Willebroek	MZ	PZON	gemeente	€30			x		x	
Wommelgem	MZ	PZON	OCMW	€30			x	x	x	147
Wuustwezel	MZ	PZON	gemeente	€50	x		x	x	x	141
Zandhoven*										
Zoersel*										
Zwijndrecht	MZ	PZON	gemeente	€50			x	x	x	320

* info via website

	Mantelzorgpremie	MZ	Mantelzorg
	Geen mantelzorgpremie	PZON	Persoon met zorg- en ondersteuningsnood

Provincie **Limburg**

Kerngegevens

AANTAL GEMEENTEN

- Van de 42 gemeenten in Limburg bestaat er in 69% een mantelzorgpremie (29 gemeenten). Een lichte groei: in 2020 ging het om 26 gemeenten. In 2017 had nog 73% van de gemeenten een premie. De aanvraag van de premie loopt in bijna alle gemeenten via het OCMW/sociaal huis.
- In 3 gemeenten wordt de premie niet toegekend aan de mantelzorger, maar aan de persoon met een zorgnood.
- Van 17 gemeenten weten we ook hoeveel mensen genieten van de mantelzorgpremie (in 2020 gaven nog 20 gemeenten dit aantal). In 41% van de gemeenten waarvan we het aantal gerechtigden kennen, heeft minder dan 50 personen recht op de mantelzorgpremie. In 6% van de gemeenten kunnen momenteel meer dan 200 personen beroep doen op de mantelzorgpremie. Uit bijgevoegde tabel blijkt een verschuiving naar steeds minder gerechtigden die beroep doen op de premie in Limburg.

Aantal personen dat premie krijgt	Aantal gemeenten	% 2022	% 2020
1 - 49	7	41	35
50 - 99	3	18	5
100 - 199	6	35	35
200 of meer	1	6	15

BEDRAG

- Gemiddeld krijgt een mantelzorger in Limburg € 29,5 per maand voor 1 persoon. Bijna een status quo in vergelijking met 2 jaar geleden, maar de daling sinds 2017 blijft zich (licht) verderzetten. In 2017 bedroeg deze nog € 36. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 6, de hoogste € 51.

Aantal gemeenten volgens het bedrag van de mantelzorgpremie:

	Aantal gemeenten 2022	% 2022	% 2020
< €25	7	25	23
€25 - €49	10	34	38
> €50	3	10	8
variabel	9	31	31

- In 69% van de gemeenten is een premie mogelijk als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft (in 2017 was dit 50%).
- In een vierde van de gemeenten uit Limburg (24%) is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen. In 2020 ging het nog om een vijfde van de gemeenten.
- In 28% van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op een 'Verhoogde tegemoetkoming' in de ziekteverzekering.
- 90% van de gemeenten vermelden bijkomende voorwaarden aan degenen die in de tabel opgenomen werden.

VOORWAARDEN

Er worden door de gemeenten bijkomend uiteenlopende voorwaarden gehanteerd waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de gemeentelijk mantelzorgpremie:

- In 31% van de gemeenten is het al dan niet inwonen van mantelzorger en persoon met een zorgnood een voorwaarde (38% in 2020). In 2017 was dit nog voor de helft van de gemeenten een voorwaarde.
- In meer dan een derde van de gemeenten (34%) is het krijgen van het zorgbudget een voorwaarde om beroep te doen op de gemeentelijke mantelzorgpremie. Omgekeerd is het krijgen van een zorgbudget in 28% van de gemeenten een reden om geen beroep te kunnen doen op de gemeentelijke premie.
- Leeftijd is in 76% van de gemeenten een voorwaarde voor het toekennen van de premie. Deze voorwaarde wordt blijkbaar meer en meer losgelaten (in 2020 92%).
- In 21% van de gemeenten is familiale verwantschap tussen persoon met een zorgnood en mantelzorger een voorwaarde. Meestal betekent dit dat men enkel recht heeft op een premie als men zorgt voor een familielid. In 2017 gold dit nog voor de helft van de gemeenten.

Overzicht Mantelzorgpremie Limburg

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Alken	MZ	PZON	OCMW	variabel	x			x	x	170
As	MZ	PZON	gemeente	€100/jaar	x			x	x	45
Beringen	MZ	PZON	OCMW	€15			x		x	
Bilzen*	MZ	PZON	sociaal huis	€40	x			x	x	
Bocholt*										
Stad Borgloon										
Bree										
Diepenbeek										
Dilsen-Stokkem										
Genk	MZ	PZON	OCMW	€50		x		x	x	
Gingelom*										
Halen*										
Ham	MZ	PZON	OCMW	€30	x		x	x	x	83
Hamont-Achel	MZ	PZON	OCMW	€37,50				x	x	119
Hasselt	MZ	PZON	OCMW	variabel					x	
Hechtel-Eksel	MZ	PZON	OCMW	variabel		x		x	x	108
Heers	PZON	PZON	OCMW	€12,50			x		x	102
Herk-de-Stad	MZ	PZON	OCMW	variabel			x	x	x	31
Herstappe*										
Heusden-Zolder										
Hoeselt*										
Houthalen-Helchteren	MZ	PZON	OCMW	€25		x		x	x	
Kinrooi										
Kortesseem	MZ	PZON	OCMW	€51	x	x		x		
Lanaken	MZ	PZON	OCMW	€40	x					
Leopoldsburg	MZ	PZON	OCMW	€30		x		x	x	
Lommel*	MZ	PZON	OCMW	€50	x		x	x	x	
Lummen	MZ	PZON	OCMW	variabel				x	x	111
Maaseik	MZ	PZON	gemeente	variabel			x	x	x	511
Maasmechelen	MZ	PZON	gemeente (online)	€45			x	x	x	52
Nieuwerkerken*	MZ	PZON	OCMW	€200/jaar					x	
Oudsbergen	PZON	PZON	gemeente	€35				x	x	166
Peer	MZ	PZON	gemeente	€25		x		x	x	0
Pelt*										
Riemst	PZON	PZON	OCMW	max €100/ jaar			x		x	10
Sint-Truiden	MZ	PZON	sociaal huis	€200/jaar				x	x	99
Tessenderlo*	MZ	PZON	gemeente	variabel		x		x		

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Tongeren*										
Voeren	MZ	PZON	OCMW	variabel			x	x	x	16
Wellen	MZ	PZON	sociaal huis	Variabel	x	x		x	x	6
zonhoven	MZ	PZON		€40,70	x		x	x	x	24
Zutendaal	MZ	PZON	sociaal huis	€15				x	x	22

* info via website

 Mantelzorgpremie	MZ	Mantelzorger
 Geen mantelzorgpremie	PZON	Persoon met zorg- en ondersteuningsnood

Provincie Oost-Vlaanderen

Kerngegevens

AANTAL

- Van de 60 gemeenten in Oost Vlaanderen bestaat er in 45 een mantelzorgpremie (75%). In 2017 was dit 71%¹. Op een kleine schommeling na blijft dit al een aantal jaren ongeveer status quo².
- In 75% van die gemeenten, wordt de premie gegeven aan de mantelzorger. Bij 25% gaat de premie naar de persoon met een zorgnood.

Van 24 gemeenten weten we ook hoeveel mensen genieten van de mantelzorgpremie.

Aantal personen dat de premie krijgt in 2022: we merken een zeer sterke daling van het aantal gemeenten dat een groot aantal mantelzorgers een premie geeft.

Aantal personen dat premie krijgt	Aantal gemeenten	% in 2022	% in 2020
0 - 49	6	25	25
50 - 99	4	17	8
100 - 199	5	21	17
200 of meer	6	25	50

¹ Procentuele stijging omwille van daling van het aantal gemeenten.

² Van 2 gemeenten zijn geen verdere gegevens gekend.

Provincie Oost-Vlaanderen

BEDRAG

- De gemiddelde mantelzorgpremie voor 1 persoon bedraagt in Oost-Vlaanderen € 23,4 ongeveer een status quo tegenover 2 jaar geleden (toen € 24). De trend van de daling over voorbije jaren blijft lichtjes verder werken (€ 26 in 2017). De laagste maandelijkse premie bedraagt € 10, de hoogste € 68.

Aantal gemeenten volgens bedrag van de mantelzorgpremie:

	Aantal gemeenten 2020	% in 2022	% in 2020
< €25	16	36	37
€25 - 49	13	29	24
> €50	3	6	9
variabel	13	29	28

- In meer dan een derde van de gemeenten bedraagt de mantelzorgpremie minder dan € 25 per maand, in 29% tussen € 25 tot € 49 per maand en in 9% vanaf € 50 per maand.

VOORWAARDEN

De meeste gemeenten hanteren verschillende voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie.

- In 22% van de Oost-Vlaamse gemeenten die een premie uitkeren, worden voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de persoon met zorgnood bij de mantelzorger. Dit is een daling met 10%. Deze voorwaarde wordt steeds minder belangrijk: in 2017 was dit nog 46%.
- Voor 29% van de gemeenten in Oost-Vlaanderen speelt al dan niet een premie via de zorgverzekering krijgen geen rol. In 31% van de gemeenten is geen cumul met het zorgbudget via de zorgverzekering toegelaten en in 40% van de gemeenten is het krijgen van het zorgbudget via de zorgverzekering net een voorwaarde om ook een gemeentelijke premie te ontvangen. Tegenover 5 jaar geleden is een aanzienlijke stijging (26% in 2017).

In 73% van de gemeenten worden leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is.

- Het hebben van een familieband is voor 11% van de Oost-Vlaamse gemeenten een voorwaarde – en dit in vergelijking met 37% van de gemeenten in 2017.
- In een ruime meerderheid van de gemeenten is de premie afhankelijk van het feit of de persoon met zorgnood al dan niet in een woonzorgcentrum of verzorgingstehuis verblijft: voor 84% van de gemeenten mag de persoon niet residentieel opgenomen zijn om recht te hebben op de premie.
- In 9% van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen (in 2017 was dit nog 39%, in 2020 19%).
- In 11% van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering.
- 88% van de gemeenten hanteren andere bijkomende voorwaarden voor het toekennen van de gemeentelijke mantelzorgpremie dan de voorwaarden die opgelijst staan in de overzichtstabel.

Overzicht Mantelzorgpremie Oost-Vlaanderen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aalst										
Aalter	MZ	PZON	gemeente	€25				x	x	299
Assenede*										
Berlare*	MZ	PZON	sociaal huis	€300/jaar		x		x	x	
Beveren*	PZON	PZON	sociaal huis	€816/jaar		x				
Brakel	PZON	PZON	gemeente	€250/jaar		x				
Buggenhout*	MZ	PZON	gemeente	€120/jaar				x	x	
De Pinte	PZON	PZON	sociaal huis	€25			x	x	x	111
Deinze*	MZ	PZON	sociaal huis	€25	x			x	x	
Denderleeuw	MZ	PZON	gemeente	variabel	x		x	x	x	59
Dendermonde	MZ	PZON	sociaal huis	€150/jaar			x	x	x	701
Destelbergen*	PZON	PZON	sociaal huis	€625/jaar		x		x		
Eeklo*										
Erpe-Mere*	MZ	PZON	sociale zaken	€20/jaar	x			x	x	40
Evergem	MZ	PZON	gemeente	€125/jaar			x	x	x	383
Gavere										
Gent										
Geraardsbergen	MZ	PZON	gemeente	€25					x	129
Haaltert	PZON	PZON	gemeente	variabel			x	x	x	245
Hamme	PZON	PZON	gemeente	€15		x		x	x	54
Herzele	MZ	PZON	dienstencentrum	variabel					x	
Horebeke	PZON	PZON	OCMW	€250/jaar			x	x	x	22
Kaprijke	MZ	PZON	OCMW	€25		x		x	x	6
Kluisbergen										
Kruikebeke*	MZ	PZON	gemeente	variabel				x	x	
Kruisem	MZ	PZON	OCMW	€240/jaar	x		x		x	104
Laarne	MZ	PZON	sociaal huis	€150/jaar			x	x	x	204
Lebbeke*	MZ	PZON	sociaal huis	€12,50		x		x	x	
Lede	MZ	PZON	gemeente	variabel			x		x	
Lierde*	PZON	PZON	OCMW	€150/jaar		x				
Lievegem	PZON	PZON	OCMW	€15		x		x	x	
Lochristi	MZ	PZON	gemeente	variabel					x	394
Lokeren	MZ	PZON	sociaal huis	€145/jaar	x	x		x	x	6
Maarkedal*	MZ	PZON	gemeente	€300/jaar		x		x	x	
Maldegem*	PZON	PZON	gemeente	variabel		x		x	x	
Melle -nieuw	MZ	PZON	OCMW	€30			x	x	x	
Merebeke	MZ	PZON	sociaal huis	€120/jaar				x	x	513
Moerbeke*	MZ	PZON	sociaal huis	variabel				x		
Nazareth	PZON	PZON	sociaal huis	variabel				x	x	
Ninove	MZ	PZON	sociaal huis of gemeente	variabel		x		x	x	

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Oosterzele*	MZ	PZON	OCMW	variabel	x			x	x	
Oudenaarde	MZ	PZON	OCMW	€500/jaar	x		x	x	x	20
Ronse*										
St-Gillis-Waas*	MZ	PZON	gemeente	200/jaar		x		x		
St-Laureins*										
St-Lievens-Houtem*	MZ	PZON	OCMW	€25			x		x	
St-Martens-Latem										
St-Niklaas	MZ	PZON	gemeente	variabel	x		x	x	x	241
Stekene*										
Temse	MZ	PZON	sociaal huis	150/jaar			x	x	x	206
Waasmunster	MZ	PZON	sociaal huis	€25			x	x	x	121
Wachtebeke*										
Wetteren*										
Wichelen										
Wortegem-Petegem	MZ	PZON		variabel	x			x	x	26
Zelee	MZ	PZON	gemeente	€150/jaar			x		x	178
Zelzate*										
Stad Zottegem										
Zulte	MZ	PZON	OCMW	€25	x		x		x	98
Zwalm	MZ	PZON	gemeente	€30			x		x	80

* info via website

	Mantelzorgpremie	MZ	Mantelzorger
	Geen mantelzorgpremie	PZON	Persoon met zorg- en ondersteuningsnood

Provincie Vlaams-Brabant

Kerngegevens

De 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn niet inbegrepen bij dit overzicht.

AANTAL

- Van de 65 gemeenten in Vlaams-Brabant bestaat er in 53 een mantelzorgpremie (81%), 1 gemeente minder dan bij vorig overzicht in 2020.
- In 92% van de gemeenten met een mantelzorgpremie wordt de premie gegeven aan de mantelzorger (90% in 2020) terwijl deze in 7% van gemeenten naar de persoon met zorgnood gaat.
- Van 37 gemeenten weten we hoeveel mensen momenteel genieten van de mantelzorgpremie. In meer dan 1 op 3 gemeenten zijn er minder dan 50 rechthebbenden. Slechts 4 gemeenten keren een premie uit aan meer dan 200 personen.

Aantal personen dat premie krijgt	Aantal gemeenten	% in 2022	% in 2020
1 - 49	13	35	32
50 - 99	6	16	20
100 - 199	14	38	36
200 of meer	4	11	12

Provincie Vlaams-Brabant

BEDRAG

- Gemiddeld krijgen mantelzorgers in Vlaams-Brabant een premie van € 28,6 per maand voor 1 persoon, een daling tegenover 2 jaar geleden (in 2020 € 30). De laagste maandelijkse premie bedraagt € 5, de hoogste € 37 (€ 75 in 2020).

Aantal gemeenten volgens bedrag van de mantelzorgpremie:

	Aantal gemeenten 2022	% in 2022	% in 2020
< €25	19	36	43
€25 - €49	16	30	24
> €50	21	21	18
variabel	7	13	15

- In 36% van de gemeenten ligt het bedrag lager dan € 25 per maand. Eén op vier (21%) krijgt een premie die hoger is dan € 50 per maand.

VOORWAARDEN

Er bestaan meestal een hele reeks voorwaarden waaraan men moet voldoen om recht te hebben op de gemeentelijke mantelzorgpremie:

- In 15% van de gemeenten worden er voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger en heeft men enkel recht als de persoon met zorgnood inwoont bij de mantelzorger.
- In 24% van de gemeenten heeft men recht op de mantelzorgpremie als men geen premie via de zorgverzekering ontvangt. Dit bedroeg in 2020 slechts 15%. De gemeentelijke mantelzorgpremie is daar niet cumuleerbaar. In 41% van de gemeenten is het net omgekeerd en kom je alleen in aanmerking als je recht hebt op de premie via de zorgverzekering. We merken een verschuiving naar het toekennen van een mantelzorgpremie aan mantelzorgers die via de overheid (nog) geen budget ontvangen.
- In 43% van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de persoon met zorgnood minstens 65 jaar oud is.

- In 83% van de gemeenten is een premie mogelijk als men niet in een zorginstelling of woonzorgcentrum verblijft. Deze voorwaarde wordt steeds belangrijker: in 2020 ging het om 72%.
- In 11% van de gemeenten is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van je inkomen. Deze voorwaarde verliest over de jaren aan belang: in 2020 19%, in 2017 25%.
- Slechts in 2 gemeenten speelt het recht op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering nog een rol.
- In totaal hanteert 92% van de Vlaams-Brabantse gemeenten bijkomende voorwaarden dan degenen die vermeld worden in de overzichtstabel.

Overzicht Mantelzorgpremie Vlaams-Brabant

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Aarschot*										
Affligem*	MZ	PZON	OCMW	€15					x	
Asse*										
Beersel	MZ	PZON	OCMW	€275/jaar			x		x	176
Begijnendijk	MZ	PZON	OCMW	variabel			x		x	234
Bekkevoort	MZ	PZON	OCMW	€10			x		x	183
Bertem	PZON	PZON	OCMW	variabel		x			x	36
Bever*										
Bierbeek	MZ	PZON	gemeente	€25				x		190
Boortmeerbeek	MZ	PZON	OCMW	€230,75/jaar			x		x	203
Boutersem	MZ	PZON	gemeente	€180/jaar			x	x	x	126
Stad Diest										
Dilbeek**	MZ	PZON	OCMW	€40						50
Drogenbos	MZ		gemeente	€50			x		x	13
Galmaarden	MZ		OCMW	€20			x	x	x	80
Geelbets										
Glabbeek	MZ	PZON	OCMW	variabel		x			x	113
Gooik	MZ	PZON	sociaal huis	variabel			x	x	x	120
Grimbergen	MZ	PZON	sociaal huis	€25					x	249
Haacht	MZ	PZON	OCMW	€50/kwartaal				x	x	248
Halle*	PZON	PZON	sociaal huis	variabel					x	
Herent	MZ	PZON	gemeente	€30			x	x	x	53
Herne	MZ	PZON	OCMW	€15			x		x	140
Hoegaarden										
Hoelaart										
Holsbeek*	MZ	PZON	OCMW	€75/jaar			x		x	108
Huldenberg	MZ	PZON	OCMW	€50			x	x	x	13
Kampenhout	MZ	PZON	gemeente	€25			x	x	x	32
Kapelle OD Bos	MZ	PZON	sociaal huis	€365/jaar			x	x	x	73
Keerbergen	MZ	PZON	gemeente	€50	x		x		x	104
Kortenaken*	MZ	PZON	OCMW	€60/jaar					x	
Kortenberg*	MZ	PZON	OCMW	€20		x			x	
Kraainem	MZ	PZON	OCMW	€50			x		x	15
Landen*	MZ	PZON	gemeente	€5			x		x	
Lennik*	MZ	PZON	OCMW	€74	x				x	
Leuven*										
Liedekerke*	MZ	PZON	OCMW	€10				x	x	
Linkebeek*	MZ	PZON	OCMW	€50/kwartaal					x	
Lintar	MZ	PZON	OCMW	€50			x		x	84
Londerzeel	MZ	PZON	gemeente	€25			x		x	183
Lubbeek	MZ	PZON	OCMW	€40		x		x	x	10
Machelen	MZ	PZON	OCMW	€25		x			x	10
Meise	MZ	PZON	gemeente	€30	x		x	x	x	47

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Merchtem	PZON	PZON	OCMW	€37,18	x	x		x		3
Opwijk*										
Oud-Heverlee	MZ	PZON	OCMW	€50		x			x	16
Overijse	MZ	PZON	OCMW	€50	x	x		x	x	117
Pepingen*	MZ	ZPON	OCMW	€25				x	x	
Roosdaal	MZ	PZON	OCMW	variabel	x			x	x	8
Rotselaar	MZ	PZON	OCMW	€40		x		x	x	9
Scherpenheuvel-Zichem*	PZON	PZON	OCMW	€50		x			x	
St-Genesius-Rode*	MZ	PZON	gemeente	variabel				x	x	
St-Pieters-Leeuw*	MZ	PZON	gemeente (online)	€275/jaar	x				x	
Steenokkerzeel*	MZ	PZON	gemeente	€35			x	x	x	72
Ternat	MZ	PZON	OCMW	€50	x		x	x	x	130
Tervuren*	MZ	PZON	OCMW	€300/jaar				x	x	
Tielt-Winge	MZ	PZON	OCMW	€50/jaar		x			x	1
Tienen*	MZ	PZON	sociaal huis	€5		x		x	x	
Tremelo	MZ	PZON	OCMW	€50					x	
Vilvoorde										
Wemmel										
Wezembeek-Oppem										
Zaventem	MZ	PZON	sociale dienst	€10					x	170
Zemst*	MZ	PZON	gemeente	€40		x				
Zoutleeuw	MZ	PZON	OCMW	€80/jaar				x	x	172

* info via website

	Mantelzorgpremie	MZ	Mantelzorg
	Geen mantelzorgpremie	PZON	Persoon met zorg- en ondersteuningsnood

Provincie West-Vlaanderen

Kerngegevens

AANTAL

- Van de 64 gemeenten in West Vlaanderen bestaat er in 59 een mantelzorgpremie (92%), een status quo tegenover vorige inventaris. West Vlaanderen blijft de provincie waarin procentueel de meeste gemeenten een mantelzorgpremie voorzien.
- Ook de toekenning van de premie blijft ongewijzigd: in 68% van de gemeenten met een mantelzorgpremie wordt de premie gegeven aan de mantelzorger.
- Wat het aantal rechthebbenden betreft, weten we van 39 gemeenten hoeveel mensen een premie uitgekeerd kregen in 2022. In 43% van de gemeenten is het aantal rechthebbenden kleiner dan 100. 57% van de gemeenten keert de premie uit aan meer dan 100 personen. Het aantal gemeenten waarvan we deze cijfers toekregen is een heel pak minder dan in 2017 (met 56 gemeenten).

Aantal personen dat premie krijgt	Aantal gemeenten	% in 2022	% in 2020
1 - 49	9	23	20
50 - 99	8	21	23
100 - 199	13	33	30
200 of meer	9	23	27

Provincie West-Vlaanderen

BEDRAG

- Gemiddeld (over alle gemeentelijke premies heen) gaat het om € 26 per maand voor 1 persoon, een euro meer dan bij vorige inventaris. De laagste maandelijkse premie bedraagt € 10, de hoogste € 60 per maand.

Aantal gemeenten volgens het bedrag van de mantelzorgpremie:

	Aantal gemeenten 2020	% in 2022	% in 2020
< €25	22	37	34
€25 - €49	18	31	27
> €50	6	10	8
variabel	11	19	29

- Bij 37% van de premies ligt het bedrag lager dan € 25 per maand. In bijna 1 op 3 gemeenten gaat het over € 25 tot € 49 per maand en in 10% is de premie € 50 of hoger. Er is een afname van variabele bedragen.

VOORWAARDEN

De meeste gemeenten hanteren verschillende voorwaarden waaraan voldaan moet worden om recht te hebben op de premie.

- Het al dan niet inwonen van de persoon met een zorgbehoefte en de mantelzorger wordt steeds minder een voorwaarde: in 2017 werd nog in 46% van de reglementen voorwaarden gesteld met betrekking tot het inwonen van de zorgbehoevende persoon bij de mantelzorger. Bij onze laatste meting bedroeg dit nog maar 27%.
- In 17% van de gemeenten heeft men recht op de premie als men geen tegemoetkoming via de zorgverzekering ontvangt (in 2017 was dit 27%). Maar 47% van de gemeenten hanteert een omgekeerde redenering: in deze gemeenten kan men enkel aanspraak maken op de gemeentelijke mantelzorgpremie als men een toelage via de zorgverzekering ontvangt.

- In 97% van de gemeenten worden er leeftijdsvoorwaarden gesteld, bijvoorbeeld dat de zorgbehoevende persoon minimum 65 jaar oud is, ofwel refereert men naar de minimumleeftijd van de mantelzorger.
- Een familieband hebben speelt in 18% van de gemeenten mee om al dan niet een premie toe te kennen.
- Niet in een woonzorgcentrum of residentiële opvang verblijven wordt steeds belangrijker; dit is zo in 83% van de gemeenten.
- In 12% van de gemeente is het al dan niet krijgen van een premie afhankelijk van het inkomen.
- In 27% van de gemeenten kan je enkel aanspraak maken op de premie als je recht hebt op een verhoogde tegemoetkoming.
- 81% van de gemeenten hanteren andere bijkomende voorwaarden voor het toekennen van de gemeentelijke mantelzorgpremie dan de voorwaarden die opgelijst staan in de overzichtstabel.

Overzicht Mantelzorgpremie West-Vlaanderen

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Alveringem	MZ	PZON	OCMW	€120/jaar			x		x	86
Anzegem	PZON	PZON	gemeente	variabel					x	930
Ardooie	MZ	PZON	OCMW	€60					x	165
Avelgem	MZ	PZON	sociaal huis	€20			x	x	x	33
Beernem	PZON	PZON	sociaal huis	€20			x	x	x	436
Blankenberge										
Bredene	MZ	PZON	gemeente	€50/kwartaal					x	90
Brugge*	MZ	PZON	OCMW	€20			x	x	x	
Damme*	MZ	PZON	sociaal huis	€40	x				x	
Deerlijk	PZON	PZON	sociaal huis	€25				x	x	350
De Haan*	MZ	PZON	OCMW	€50	x			x	x	
Dentergem	MZ	PZON	gemeente	variabel	x	x			x	30
De Panne	MZ	PZON	gemeente	€20			x		x	165
Diksmuide	MZ	PZON	sociaal huis	€40			x	x		254
Gistel	MZ	PZON	sociaal huis	€30			x	x	x	
Harelbeke	MZ	PZON	OCMW	€25	x	x		x	x	2
Heuvelland*										
Hooglede	MZ	PZON	OCMW	variabel	x			x	x	121
Houthulst	MZ	PZON	sociaal huis	€125/jaar			x	x	x	167
Ichtegem	MZ	PZON	sociaal huis	€25			x	x	x	176
Ieper*	PZON	PZON	gemeente dienst welzijn	variabel			x	x		
Ingelmunster	MZ	PZON	sociaal huis	€125/jaar	x			x	x	226
Izegem*	MZ	PZON	gemeente	variabel	x			x	x	
Jabbeke	PZON	PZON	gemeente	€15			x		x	35
Knokke-Heist*										
Koekelare	MZ	PZON	OCMW	€25	x		x	x		159
Koksijde	MZ	PZON	sociaal huis	€20			x		x	
Kortemark	PZON	PZON	sociaal huis	€50			x	x		83
Kortrijk*	PZON	PZON	sociaal huis	€25		x		x		
Kuurne	PZON	PZON	sociaal huis	variabel		x		x	x	199
Langemark-Poelkapelle	PZON	PZON	gemeente	€35	x	x		x	x	193
Ledegem*	PZON	PZON	gemeente	variabel		x				
Lendelede	MZ	PZON	OCMW	€50	x		x	x	x	2
Lichtervelde	MZ	PZON	sociaal huis	€125/jaar			x	x	x	160
Lo-Reninge	PZON	PZON	gemeente	€20			x	x	x	67
Menen*										
Mesen*	MZ	PZON	gemeente							
Meulebeke	MZ	PZON	sociaal huis	€150/jaar	x		x	x		20
Middelkerke*	MZ	PZON	gemeente	variabel				x		
Moorslede	PZON	PZON	OCMW	€25		x		x		
Nieuwpoort	PZON	PZON	sociaal huis	€60				x	x	113
Oostende										

Gemeente	Uitbetaald aan wie?	Doelgroep	Waar aanvragen?	Bedrag op maandbasis (in €)	Voorwaarden					Aantal rechthebbenden
					inwonend	geen cumul ZVZ	recht op ZVZ	leeftijd	andere	
Oostkamp	MZ	PZON	sociale dienst	€30			x	x	x	429
Oostrozebeke	MZ	PZON	sociaal huis	€30	x			x	x	38
Oudenburg	MZ	PZON	OCMW	variabel					x	105
Pittem	MZ	PZON	sociaal huis	€25	x		x		x	36
Poperinge	MZ	PZON	OCMW	€125/jaar	x		x	x	x	193
Roeselare	MZ	PZON	gemeente	€15			x	x	x	
Ruiselede	PZON	PZON	sociaal huis	€20					x	70
Spiere-Helkijn*	MZ	PZON	OCMW	€124/jaar	x			x	x	
Staden*	MZ	PZON	OCMW	€240/jaar	x	x			x	96
Tielt*	MZ	PZON	sociaal huis	€30			x	x	x	
Torhout	MZ	PZON	sociaal huis	€38				x	x	222
Veurne	PZON	PZON	OCMW	€20			x	x	x	152
Vleteren	MZ	PZON	OCMW	€15			x		x	48
Waregem	PZON	PZON	OCMW	variabel			x	x	x	630
Wervik	PZON	PZON	OCMW	€25		x		x	x	50
Wevelgem*	PZON	PZON	sociaal huis					x	x	
Wielsbeke*	MZ	PZON	OCMW	€600/jaar					x	
Wingene*	MZ	PZON	gemeente	€22,50			x	x	x	
Zedelgem	MZ	PZON	sociale dienst	€30			x		x	593
Zonnebeke*	MZ	PZON	OCMW	€20					x	
Zuienkerke*	MZ	PZON	OCMW	variabel					x	
Zwevegem	PZON	PZON	OCMW	€25		x		x	x	67

* info via website

 Mantelzorgpremie	MZ	Mantelzorg
 Geen mantelzorgpremie	PZON	Persoon met zorg- en ondersteuningsnood

Bouwstenen voor een goede mantelzorgpremie in je gemeente

Samana pleit voor een eenvoudige en laagdrempelige financiële tegemoetkoming voor mensen die zorgen voor iemand uit hun omgeving. Hiermee toont een gemeente haar waardering voor de zorg die ze op zich nemen.

De krachtlijnen van een goede gemeentelijke mantelzorgpremie volgens Samana, zijn vooraan in deze brochure opgenomen.

We bepleiten volgende aanbevelingen voor gemeenten ...

EEN FINANCIËLE PREMIE

Ondersteuning van mensen met een zorgnood gebeurt op verschillende manieren en heeft vele gezichten. Samana blijft pleiten voor een **financiële tegemoetkoming** voor mantelzorgers zelf. Met deze tegemoetkoming benadrukt een gemeente de waardering die ze heeft voor de inzet van mantelzorgers en het maatschappelijk belang van hun inzet. Zo wordt ook het engagement van mantelzorgers aangemoedigd en ondersteund.

EEN AANTAL STIMULERENDE VOORWAARDEN

Samana pleit voor eenvoudige en laagdrempelige stimulerende voorwaarden voor de uitkering van een mantelzorgpremie:

- De zorgbehoevende woont in de gemeente, aan de mantelzorgers worden **geen voorwaarden** opgelegd wat betreft woonplaats, en hoeft dus ook niet inwonend te zijn.
- Een **familieband** tussen mantelzorgers en de persoon met een zorgnood is niet vereist. Deze aanbeveling bekrachtigt het maatschappelijk belang van mantelzorgers. Ook buiten eigen familie, springen mantelzorgers in die het opnemen voor mensen met een zorgbehoefte.
- Erkenning door de **zorgverzekering** vormt geen voorwaarde of tegenvoorwaarde om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke mantelzorgpremie.
- De **bewijslast** van de zorg wordt zo eenvoudig mogelijk gehouden. Inschaling van de zorg moet geen specifieke voorwaarde zijn om in aanmerking te komen voor een gemeentelijke mantelzorgpremie.

Je verhaal kunnen doen,
helpt de **zorg vol te houden.**

De Mantelzorgtelefoon van Samana:

- voor mantelzorgers die hun verhaal willen doen
- vrijwilligers luisteren naar wat mantelzorgers echt bezig houdt
- iedere werkdag van **10 tot 12 uur** en van **13 tot 16 uur**

Meer info: www.samana.be

Voor een 078-nummer betaal je de kostprijs van een zonaal gesprek.

**Ik ben er voor
mijn familie.
En voor jullie.**

**Ik ben Stefanie, mantelzorgster
en mantelzorgcoach.**

Steun in de rug nodig als mantelzorgster?
Hier ben ik! Schrijf je nu in voor
gratis persoonlijke begeleiding.

Surf naar samana.be/mantelzorgcoaches of
mail naar mantelzorg@samana.be.

samana
samen met

Vlaanderen
is zorg